

Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestäväen käytön kansallisen strategian ja toimintaohjelman 2017–2021 toteutusta ja seurantaa edistävän luonnon monimuotoisuuden kansainvälisten asioiden asiantuntijatyöryhmä

Työryhmän kokous #4

Aika: Torstai 18.1.2018, kello 9.00–11.30
Paikka: Ympäristöministeriö, kokoushuone Lohi
Läsnä: von Weissenberg Marina, ympäristöministeriö, puheenjohtaja
Blankett Penina, ympäristöministeriö
Haapala Henna, ympäristöministeriö
Hyvärinen Esko, ympäristöministeriö
Jäppinen Jukka-Pekka, Suomen ympäristökeskus
Kokkonen Marjaana, ulkoasiainministeriö
Kähkölä Piia, ympäristöministeriö
Lohtander-Buckbee Katileena, Suomen ympäristökeskus
Lopian Ralf, maa- ja metsätalousministeriö
Melkas Eriika, ympäristöministeriö
Niemivuo-Lahti Johanna, maa- ja metsätalousministeriö
Nikula Liisa, Metsähallitus Luontopalvelut
Ruohonen-Lehto Marja, Suomen ympäristökeskus
Schulman Anna, maa- ja metsätalousministeriö
Tolvanen Anne, Luonnonvarakeskus (etäyhteydellä)
Turunen Olli, Suomen luonnonsuojeluliitto
Pylvänäinen Marja, Suomen ympäristökeskus, sihteeri

1. Kokouksen avaus ja työryhmän esittely

Kokouksen puheenjohtaja Marina von Weissenberg avasi kokouksen kello 9.00 ja totesi, että on tulossa mielenkiintoinen biodiversiteettivuosi. Toivotettiin tervetulleeksi kokoukseen Piia Kähkölä, joka on Bernin sopimuksen vastuhenkilö Suvi Borgströmin poissa ollessa.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja ja asianlistan hyväksyminen

Edellisen kokouksen (3/2017, 2.10.2017) pöytäkirja hyväksyttiin teknisin muutoksin, jotka toimitetaan sihteerille viikon sisällä. Lisäys esityslistaan: Ramsarin maaraportti (jaettu) ja sitä koordinoitu Metsähallituksessa.

3. Ajankohtaiset kansainväliset biodiversiteettiasiat vuonna 2018 ml. vuosikello ja viestintä

Puheenjohtaja totesi, että tänä vuonna on tulossa paljon merikysymyksiä.

Piia Kähkölä, YM, kertoi Bernin sopimuksen kokouksen kuulumisia. Mm. että balkaninilves (*Lynx lynx martinoi*) liisättiin sopimukseen. Päätöslausemia ja suosituksia: sukupuolinen tasa-arvo, vieraslajeja koskeva puulajisuositus, matkailuun liittyvä suositus koskien vieraslajeja, matelijoiden tauteja koskeva suositus, hyväksyttiin suositus 'lintujen laitton tappaminen ja kiinnittäminen "score board" itse arviointiin', prosessi käynnissä Välimeren alueen lintujen tappamiseen liittyen, ei ole kuitenkaan tarkoitus luoda raportointivelvoitetta. Kaikki Bernin sopimuksen suositukset ovat vapaaehtoisia, kokouksessa käytiin läpi valituksia, joita oli tuotu käsiteltäväksi. 23 maata mukana kokouksessa, mutta mm. Ruotsi, Tanska ja Saksa puuttuivat. Kaikki vieraslajisuositukset menivät läpi. Score boardin käyttöä seurataan, mutta tietoa, kuinka suosituksia noudatetaan, ei kerätä.

Bernin sopimuksen asioita otetaan esille Suomen puheenjohtajuuskaudella (II/2019). Myös mm. Post-2020 tulee käsitteilyyn Suomen kaudella.

Marina esitteli sivuston jossa on raportit kokouksista ja tulevat kokoukset. Käytiin läpi tulevat bd-kokoukset. Tehdään vuosikello, johon kunkin kokouksen vastuhenkilö Suomesta. Marina ja Jukka-Pekka vievät näihin kokouksiin liittyvät viestintäasiat BD-viestintäryhmän kokoukseen.

IISD Reporting Services > Biodiversity and wildlife > Upcoming meetings <http://enb.iisd.org/upcoming/?proc=3>

4. SBSTTA-21 kokouksen 10.–13.12.2017 tulokset ja kuulumiset <https://www.cbd.int/meetings/SBSTTA-21>

Kokousraportti ei vielä valmis, mutta valtuuskunta on laatinut sitä ja se jaetaan jäsenille sen valmistuttua. Suomesta kokoukseen osallistuivat Johanna Niemivuo-Lahti (MMM), Jukka-Pekka Jäppinen, Matti Tapaninen (MH luontopalvelut) sekä Marina von Weissenberg (YM). Yhteensä osallistujia oli noin 500. Päätösasiakirjat <https://www.cbd.int/recommendations/sbstta/?m=sbstta-21>. Kokouksessa oli 7 aihetta. Suomi piti puheenvuoroja kaikissa muissa teemoissa paitsi teema-alueesta, joka koski CBD:ssä esille tuotavia uusia aiheita (New and emerging issues). Valtuuskunnan jäsenet osallistuivat biodiversiteetin kestävää käyttöä (villilihan kestävä käyttö) koskevaan kontaktiryhmään, sekä 3 oheistapahtumaan, mm. Health and BD. Päivittäin pidettiin EU:n sisäisiä tiedonvaihkokokouksia.

SBSTTA-kooste: <http://enb.iisd.org/biodiv/sbstta21-wg8j10/>

Kokouksessa käsitellyt asiat:

1) Sustainable wildlife management – wild meat – voluntary guidance (Johanna N-L)

Teema villiriistan/-lihan kestävä käytön toteutumisesta on ollut CBD:n listalla useita vuosia. Yleisessä keskustelussa maat ja maaryhmät toivat esille teeman osalta mm. huolen biodiversiteetin häviämisestä, tarpeen sisällyttää villilihan käyttö kansalliseen lainsäädäntöön, paikallisten yhteisöjen ruokaturvan ja tähän liittyvien muiden mahdollisuuksien (Capacity building) kasvattamisen, villilihan laittoman kaupan sekä CITES-sopimuksen. Todettiin, että villilihaa koskevan kestävä käytön ohjeistus pitäisi koota omaksi liitteekseen, mitä myös Suomi esitti. Yleisessä keskustelussa korostettiin myös alueiden erilaisuutta ja maiden erilaisia mahdollisuuksia toimia, minkä vuoksi yhtenäisen ohjeistuksen laatimista villilihan kestävästä käytöstä pidettiin haastavana. Myös teeman laajentamista kasveihin tuotiin esille. Suomi piti tärkeänä paikallisyhteisöjen osallistamista aiheen käsittelyyn. Suomi esitti puheenvuorossaan lisäksi, että CBD ottaisi käsiteltäväkseen myös muita biodiversiteetin kestävä käytön osa-alueita, kuten esimerkiksi yksityisen sektorin biodiversiteettiin ja luontoon pohjautuvan turismin ja muiden luonnon aineettomiin hyötyihin pohjautuvien elinkeinojen edistämisen. Todennäköistä on, että SBSTTA-käsittelyn ajanpuutteen vuoksi kohtia avataan uudelleen osapuolikokouksessa.

Aihe herätti keskustelua kansallisessa kv-bd-työryhmässä. Mm. mikä on wild meat'in määritelmä, keskittykö teema myös kaupalliselle sektorille vai käsitelläänkö vain kotitarpepyyntiä, sekä liittykö teemaan aquatic wild meat eli merien eliöt. Ohjeistusta on tehty nyt vain trooppisia ja subtrooppisia alueita varten. 'Riistaliha-asiaa' on käsitelty myös CITESissä ja CMSissä. Todettiin, että kyseessä on synergia-kysymys ja aiheeseen tulee tutustua tarkemmin.

2) Visio 2050

Vaihtoehtoisia tulevaisuuskenaarioita visiolle 2050, sekä Aichi-tavoitteiden ja SDG-tavoitteiden välisiä yhteyksiä esiteltiin ja käsiteltiin. Visioon 2050 ollaan tyytyväisiä edelleen, se on relevantti, Aichi-tavoitteet ovat sen välitavoitteita. Suomi toi puheenvuorossaan esille SDG-prosessin ja synergioiden edistämisen muiden kansainvälisten prosessien kanssa, minkä näkökulman moni muukin maa ja maaryhmä nostivat esille.

3) Health and biodiversity

SBSTTA-23 pidettäneen Suomen pj-kaudella, terveys ja bd voi olla edelleen asialistalla. Helsingin kokouksen loppuraportti on jaettu ryhmälle ja se jaettiin SBSTTA-21 kokouksessa, jossa oli myös oheistapahtumia. Luonnonkirjoon tulee Vuosaaren koululaisten raportti kokouksesta. Päätöspaperiin kirjattiin paljon Suomen ja EU:n näkemyksiä Vuosaaren kokouksen ja Vilmin kokouksen ansiosta. Painotettiin Nature based solutions.

One health -termillä tarkoitetaan ihmisten, eläinten ja muun luonnon vuorovaikutusten huomioimista, mutta sillä on heikohko bd-näkökulma. G7 linjasi loppuraportissaan Roomasta syksyllä 2017, että luonto ja eräät lajit ovat suuri uhka terveydelle. Interagency liasion group on biodiversity on aloittanut työnsä WHO:n ja CBD:n välillä - <https://www.cbd.int/health/ilg-health/default.shtml>

- Environment and Health UNEP/EA.3/L.8/REV.1. -resoluutio (pdf) löytyy tältä sivulta <https://papersmart.unon.org/resolution/index>

4) Mainstreaming of biodiversity in the sectors of energy and mining, infrastructure, manufacturing and processing, and health

Biodiversiteetin valtavirtaistamista energia-, kaivos-, rakennus-, teollisuus- ja terveyden sektoreilla käsiteltiin CBD SBSTTA:ssa ensimmäisen kerran. Valmistelu jatkuu seuraavissa kokouksissa SBSTTA-22 ja SBI-2, jotka pidetään

heinäkuussa 2018. Suomessa tulisi keskustella ja pohtia biodiversiteetin valtavirtaistamisen nykytilaa ja tarpeita energia- ja kaivosteollisuudessa, teollisuudessa (erityisesti rakennusteollisuus) sekä terveyssektorilla. Tämä voitaisiin käsitellä BD-työryhmässä.

5) *Fifth edition of the Global Biodiversity Outlook: considerations for its preparation*

Raportti valmistuu Peer review'ta varten syksyllä 2019 (Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella). Suomi katsoi puheenvuorossaan, että GBO-5, CBD:n strategisen suunnitelman loppuraportti, on tärkeä tietoisuuden ja valtavirtaistamisen väline. Suomi pyrkii valmistelemaan 6. maaraporttinsa seuraavaan osapuolikokoukseen mennessä, mutta viimeistään CBD:n asettamassa määräajassa, 31.12.2018 mennessä.

6) *Tools to evaluate the effectiveness of policy instruments for the implementation of the Strategic Plan for Biodiversity 2011–2020*

Yleisessä keskustelussa tuotiin esille mm. tarve yksityiskohtaisempaan tietoon ja kokemusten vaihtoon sekä uuden tiedon käyttöönottoon. Erityisesti maat korostivat työkalujen käyttökelpoisuutta ja hyödyllisyyttä 6. maaraportin valmistelussa.

7) *New and emerging issues relating to the conservation*

5. Art8j-kokous 13.–16.12.2017 <https://www.cbd.int/doc/press/2017/pr-2017-12-16-8j-en.pdf>

Charlotta von Troil YM, Marina von Weissenberg YM ja Pentti Pieski Saamelaiskäräjien jäsen osallistuivat kokoukseen. (Raportti jaettu etukäteen). Art8j-ryhmä jatkaa vuoteen 2020. Pohdinnassa on jatkuuko ryhmä avoimena vai integroidaanko se Biodiversiteettisopimukseen.

6. WPIEI 25.1.2018 Brysselissä (asialistan läpikäynti)

Digitaaliseen sekvenssidataan ja synteettiseen biologiaan liittyvää koordinoitua jatketaan osapuolikokoukseen asti. EU:n asiantuntijakokouksia (Informal expert meeting) tullaan pitämään DSI:stä jatkossakin. 24.1.2018 pidettyyn kokoukseen osallistuivat Marina von Weissenberg YM, Hinni Papponen STM ja Katileena Lohtander-Buckbee SYKE. WPIEI-kokoukseen 25.1.2018 osallistui myös Piia Kähkölä YM.

7. Kestävä kehitys ja korkean tason Foorumi 2018, ml. tavoite 15 maaekosysteemit (kts. liite HLPF, lähetetty)

Annika Lindblom YM koordinoi. Tavoite olla mukana ja esittää tavoitteesta 15 maaekosysteemit mahdollisesti jokin "case", ml. Suomen indikaattorit ja mittarit. Ministeri Tiilikainen osallistuu korkeantason osuuteen. Marjaana Kokkonen UM myös mukana, ja totesi, että on hyvä valmistella puhujat ja puheita, joita voi hyödyntää useassa eri kokouksessa.

8. IPBES luontopaneelin seuraava 6. kokous 17.–24.3.2018 Medellín, Kolumbia <https://www.ipbes.net/about>

Luontopaneelin asioita sivuttiin ja todettiin, että Luontopaneelilla on oma valmistelukokous 14.2.2018 YMössä. Cion Anne Telleriltä on tullut paperi koskien pölytystä ja erilliskokous, johon pyritään osallistumaan, pidetään Kolumbiassa Hollannin johdolla. Aiemmin on sovittu, että Esko Hyvärinen YM kokoaa kansallisen pölyttäjästrategiaryhmän. Suomesta kokoukseen mahdollisesti Jari Niemelä HY osaksi aikaa, Petri Ahlroth SYKE, Tiina Nieminen LUKE, Janne Kotiaho JY. Ari-Pekka Auvista on kysytty myös mukaan mahdollisuuksiensa mukaan. Euroopan alueellinen arvio ja yhteenveto luonnon monimuotoisuuden tilasta on tulossa, siitä saa pohjaa globaalille raportille sekä CBD:n 6. maaraporttiin.

9. CBD National Report NR6

6. Maaraportin valmistelu on esillä 6.2.2018 BD-työryhmän kokouksessa. Raportointiformaatti on taas muuttunut edelliskerrasta. Ari-Pekalla on oikeudet sähköiseen raportointityökaluun. Strategian toimenpiteistä 100 ja 101 tehdään graafeja malliksi.

10. Muut ajankohtaiset asiat ja seuraavat kokoukset

- Suomen IUCN-jäsenyyden 50-vuotisjuhlaseminaariin 30.1.2018 Säätöalalla ilmoittautuminen 22.1.2018 mennessä. Puheenjohtajana Matti Nummelin, UM. IUCN:stä tulee paikalle arvovaltaista väkeä.

- Ympäristövaliokunta-keskustelu aiheesta "Monimuotoisuus ratkaisu ilmastonmuutokseen" "Post 2020", pidetään ennen COP-kokousta Pikku-Parlamentissa 11.9.2018. Satu Hassi on YmVk:n puheenjohtaja. Aiheen on oltava konkreettinen. BD-työryhmä on päävastuullinen järjestäjä.

- Jukka-Pekka Jäppinen kertoi luontoasioiden organisaatiouudistuksesta SYKEssä. 1.1.2018 alkaen Luontoympäristö-keskus on Biodiversiteettikeskus, jota johtaa Petri Ahlroth. Jäppinen on keskuksen varajohtaja. BK:ssa on 5 ryhmää sekä viranomaistehtävät-tiimi esikunnassa, jossa hoidetaan CITES-asiat ja geenivara-asiat. Ryhmät ovat: Suojelualueverkostot, Lajit ja luontotyytit, Maankäyttö ja kaupungistuminen, Ekosysteemipalvelut, Ekosysteemi-toiminta.

Seuraava kokous pidetään torstaina 15.2.2018 kello 9-11, kokoushuone Lohi YMössä.

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 11:32.

Puheenjohtaja

Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö

Sihteeri

Marja Pylvänäinen, Suomen ympäristökeskus

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, jäsenet, sihteeri ja pysyvät asiantuntijat.